

Myšlienky na júl 2018

1. „Ak dávame chudobným čokoľvek potrebujú, nedávame im svoje veci, ale im vraciame ich veci.“ (sv. Gregor Veľký)
2. „Velebná je kňazská dôstojnosť, keď v jeho rukách je, rovnako ako v panenskom lone, stelesnený Syn Boží.“ (sv. Augustín)
3. „Na dobré manželstvo sú potrební traja: on, ona a Boh.“ (Fulton J. Sheen)
4. „Príroda je kniha, ktorá obsahuje Božie Slovo.“ (sv. František Saleský)
5. „Ak bolo niekedy aj na mne niečo dobrého, obdržal som to od teba.“ (sv. Augustín)
6. „Medzi nešľachetným a závistlivým je taký rozdiel, že nešľachetného teší vlastný prospech a závistlivého mučí cudzí prospech.“ (sv. Ambróz)
7. „Neodovzdávaj druhému, čo si sám nedosiahol, aby si nebol zahanbený a aby tvoja lož nebola odhalená pri porovnaní s твоjím životom.“ (sv. Izák Sýrsky)
8. „V jeho ruke je duša všetkých bytostí aj duch každého ľudského tela.“ (Jób 12,10)
9. „Sú dve cesty do biedy. Práca v nedeľu a krádež.“ (sv. Ján Mária Vianney)
10. „Chráň sa pred malými vecami, aby si neprišiel o veľké.“ (sv. Izák Sýrsky)
11. „Odstúp od vlastnej vôle a nebude viac pekla. Ona je tou, čo raj okráda a peklo živí.“ (sv. František Saleský)
12. „Zem poslúcha dodnes svojho Stvoriteľa, my však upierame Bohu plody jeho daru.“ (sv. Ambróz)
13. „Odpustenie nie je emócia, ale rozhodnutie.“ (Elias Vella)
14. „Ústa ti naplním smiechom a tvoje pery jasotom radostným.“ (Jób 8, 21)
15. „Dokonalá láska vedie s istotou k Bohu.“ (Tomáš Kempenský)

16. „S plným žalúdkom nie je možné dôjsť k poznaniu Božích tajomstiev.“ (sv. Izák Sýrsky)

17. „Ako bola Eva utvorená z boku spiaceho Adama, tak sa Cirkev zrodila z prebodnutého srdca Ježiša Krista.“ (sv. Ambróz)

18. „Človek, ktorý túži po naplnení Božej vôle, bude mať anjelov ako svojich sprievodcov.“ (sv. Izák Sýrsky)

19. „Modlitba je občerstvením v pôste. Tak ako bez vody niet nápoja, tak ani niet pôstu bez modlitby.“ (sv. Augustín)

20. „Vieš, ako rozpoznáš Božie stádo? Modlia sa buď vôľa tvoja. A vôľou Boha je Pokoj a Láska.“ (sv. František Saleský)

21. „Spásu neprináša ľudská práca, ale Kristovo utrpenie.“ (Edita Steinová)

22. „Nepozorné srdce sa nemôže vyhnúť roztržitosti a múdrosť pred ním neotvorí svoje dvere.“ (sv. Izák Sýrsky)

23. „Zlo stojí nielen proti dobru, ale aj proti sebe samému.“ (sv. Bazil Veľký)

24. „Priblížil som sa až k bránam smrti a ty si sa postaral, aby sa za mnou nezatvorili.“ (sv. Augustín)

25. „Pán starostlivo stráži kroky človeka, ktorý sa bojí hriechov, a jeho milosť ho podrží, keď sa pošmykne.“ (sv. Izák Sýrsky)

26. „Kto sa ľaká zodpovednosti za svoje skutky, nemá miesta medzi spravodlivými.“ (sv. Efrém Sýrsky)

27. „Ak odmietaš utečenca, nahého, väzňa, chudobného – odmietaš Krista.“ (Benedikt XVI.)

28. „Človek, ktorý považuje svoje hriechy za ľahké, upadne do horších a zaplatí sedemnásobnú pokutu.“ (sv. Izák Sýrsky)

29. „Ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta.“ (Mt 28, 20)

30. „Eucharistia, nás učí, aby sme sa všetci, ktorí prijímame jeden pokrm, zjednotili a žili jednotne v Bohu.“ (sv. Dionýz Areopagita)

Akcia 365

Č. 152

Júl 2018

Milí priatelia

Biskupi zo Slovenska, zo zahraničia, kňazi, rehoľníci a rehoľníčky, vzácní hostia, ale aj veriaci z Trnavy a okolia sa stretli v sobotu 23. júna 2018 v katedrálnom Chráme sv. Jána Krstiteľa. V Trnave si spoločne pripomenuli 40. výročie vzniku samostatnej Slovenskej cirkevnej provincie. Pred 40 rokmi Svätý Otec, pápež Pavol VI. apoštolskými konštitúciami *Præscriptum sacrosancti* a *Qui divino* povýšil, 30. decembra 1977, Trnavskú apoštolskú administratúru na arcidiecézu a zároveň zriadil samostatnú Slovenskú cirkevnú provinciu s jej arcibiskupským metropolitným sídlom v Trnave. Kardinál František Tomášek vyhlásil toto rozhodnutie Svätého Otca v Katedrále sv. Jána Krstiteľa 6. júla 1978. Na spomienkovej slávnosti bol prítomný apoštolský nuncius na Slovensku Mons. Giacomo Guido Ottonello, moravský metropolita Mons. Jan Graubner. Za významný historický medzník prítomní kňazi s veriacimi pod'akovali slávnostnou svätou omšou.

Historický kontext

Cirkevná organizácia a jej usporiadanie v mnohých krajinách pochádza z čias jej kristianizácie a neraz pomohla zachovať i národné povedomie národa. Dôležitosť vlastnej cirkevnej štruktúry, nezávislej od iného štátu, pochopil už knieža Rastislav, vládca Veľkomoravskej ríše. V roku 861 sa rozhodol, že definitívne skoncuje s východofranským vplyvom na Veľkej Morave. Obrátil sa preto na pápeža v Ríme s prosbou o zaslanie učiteľov, ktorí by mohli vychovať miestnych kňazov, aby sa znížil východofranský vplyv v jeho ríši. Pápež nereagoval. Rastislav sa následne obrátil s rovnakou prosbou na byzantského cisára Michala III. Ten mu vyhovel a poslal na Veľkú Moravu vierozvestov Cyrila a Metoda. Metodovi sa podarilo dosiahnuť v roku 880 to, aby v Nitre bolo zriadené samostatné biskupstvo. Pápež Ján VIII. vyhlásil Veľkú Moravu za léno Svätej stolice, čo znamenalo, že ríša bola postavená na roveň Východofranskej ríše. Cirkevná štruktúra z čias Veľkomoravskej ríše neprežila zánik Veľkej Moravy. V stredovekom Uhorsku územie Slovenska patrilo do diecéz Ostrihom a Jáger.

Po vzniku Československa v roku 1918, s novými štátnymi hranicami, sa žiadalo aj nové cirkevné usporiadanie. Pre územné i politické zmeny a rôzne ťažkosti sa riešenie stále oddŕovalo. Vyjednávania s vládou, druhá svetová vojna ešte viac sťažovali situáciu. Dôležitejšie bolo vtedy dosiahnuť aspoň menovanie dobrých pastierov a to za tlaku protináboženského režimu, ktorý tu vládol. Vtedajšie spoločenské zriadenie si neprialo posilnenie náboženského

ducha obyvateľov v tom smere, aby sa sídlo plánovanej Slovenskej cirkevnej provincie stanovilo v hlavnom meste Bratislave. Dlhé a ťažké vyjednávania vyústili nakoniec k tomu, že Svätá stolica povýšila dňa 30. decembra 1977 Trnavskú apoštolskú administratúru na arcidiecézu a zároveň ju vyzdvihla na metropolitné sídlo. Trnavskej arcidiecéze boli podriadené ako sufragánne ostatné rímskokatolícke diecézy na celom Slovensku. Okrem toho sa upravili hranice diecéz podľa štátnych hraníc a vznikla Slovenská cirkevná provincia. Jej hranice sa kryli so štátnymi hranicami a nijaká územná jednotka Cirkvi už nepatrila do iného štátu a ani naopak.

Ďalšie úpravy diecéz

Na slávnosti v Trnave sa v katedrále prihovorenil k veriacim aj apoštolský nuncius Mons. Giacomo Guido Ottonello. Pripomenul, že „toto je príležitosť, ktorú nám ponúka miestna trnavská cirkev“. V príhovore spomenul zásluhy prvého a zároveň posledného metropolitu Slovenskej cirkevnej provincie Mons. Jána Sokola, ktorý počas dvadsiatich rokov horlivo a so zápalom vykonával službu arcibiskupa a metropolitu celého Slovenska. Odznali i krátke pozdravné a blahoprajné listy arcibiskupa z Prahy, kardinála Dominika Duku a kardinála Petra Erdöa z Budapešti. Na záver sa podakoval trnavský arcibiskup Mons. Ján Orosch všetkým za účasť na slávnosti a pripomenul, že: „...ani sme si neuviedomili, že štyridsiatka v dejinách spásy znamená veľmi veľa. Štyridsať rokov putoval izraelský národ z Egypta do prisľúbenej zeme pod vedením Mojžiša. Štyridsať dní sa postil Pán

Ježiš na púšti a odolával pokušeniam diabla. Môžeme spomenúť aj štyridsať rokov komunizmu, ktoré sme prežili, prekonalí a ukončili ich víťazstvom nad totalitným režimom. (...) Keď navštívite prameň rieky Dunaj v Nemecku, v meste Donaueschingen, tak sa tam zrazu Dunaj stráca. V podzemí tečie štyridsať kilometrov, až kým sa znova neukáže. Jeho voda je taká čistá, že sa z nej môžete napiť. Som presvedčený, že koniec je vždy víťazný. Je to vždy obnova, očista a nový začiatok... kráčajme s nádejou vpred, pretože toto víťazstvo máme zabezpečené skrze Kristovo zmŕtvychvstanie“, zakončil svoj príhovor arcibiskup Ján Orosch.

Ďalšie zmeny sa udiali po páde komunistickej diktatúry v novembri 1989. Dňa 31. marca 1995 bola založená Košická cirkevná provincia, Jej sufragánymi biskupstvami sa stali Spišské a Rožňavské biskupstvo. Súčasne došlo k cirkevnoprávnym zmenám i na západnom Slovensku. Trnavská arcidiecéza bola premenovaná na Bratislavsko-trnavskú arcidiecézu a jej sufragánymi diecézami ostali Nitrianska a Banskobystrická diecéza. Pred 15 rokmi, 20. jan. 2003 bol zriadený Vojenský rímskokatolícky ordinariát. Dňa 14. feb. 2008 bola odčlenením od Bratislavsko-trnavskej arcidiecézy zriadená Bratislavská arcidiecéza. Pápež Benedikt XVI. takisto zriadil aj Žilinskú diecézu a výrazne upravil hranice Banskobystrickej, Nitrianskej a Rožňavskej diecézy aj Trnavskej arcidiecézy.

Leták pripravili:

Margita Stančíková: Email: stancikova@gmail.com
Milan Hudaček SJ Email: m.hudacek@gmail.com